

Gww gaat met 2012 een moeilijk jaar tegemoet

De gww-sector heeft tot nu toe in de crisis een tweeledig beeld laten zien. Dankzij de stimuleringsmaatregelen van het Rijk heeft de infrastructuur zich enigszins kunnen onttrekken aan de gevolgen van de economische crisis. De sterke krimp in de woning- en utiliteitsbouw heeft echter ook zijn sporen nagelaten in gww-werk dat gerelateerd is aan de ontwikkeling van bouwlocaties. In 2011 was het productiebeeld in de eerste helft van het jaar nog vrij gunstig, mede dankzij gunstige weersomstandigheden. Na de zomer kantelde echter het beeld en nam het aantal aanbestedingen in de gww af, bij alle opdrachtgevers. Dit vertaalde zich in teruglopende orderportefeuilles bij de gww-bedrijven. Over het hele jaar genomen groeide de gww-productie in 2011 nog met 2,5 procent. Voor 2012 is het beeld voor de gww echter ongunstig. Het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) voorziet een productiedaling van 4 procent. De daling treft vooral het nieuwbouw- en herstelsegment (-5,5 procent). Het onderhoud krimpt met 2 procent iets minder. De stimuleringsmaatregelen, die vooral betrekking hadden op het naar voren halen van projecten, zijn uitgewerkt, waardoor de gww-productie voor het

Daling omvang orderportefeuille

In januari is de orderportefeuille in de gww gedaald naar 5,9 maanden. De werkvoorraad in de gww is sinds mei afgelopen jaar, op een kortstondige opleving in december na, in totaal met één maand gedaald. In januari bedroeg de daling in de wegenbouw een tiende maand. In de grond- en waterbouw daalde de orderportefeuille met twee tiende maand. Dit blijkt uit de maandelijkse conjunctuurmeting van het EIB.

In de burgerlijke en utiliteitsbouw is de orderportefeuille met twee tiende maand gedaald naar 6 maanden. De werkvoorraad nam in de woningbouw met twee tiende maand af, terwijl de daling in de utiliteitsbouw een tiende maand bedroeg. Door de dalingen van de werkvoorraad in de b&u en gww is de orderportefeuille in de gehele bouw met twee tiende maand gedaald en bedraagt nu 6 maanden.

Driekwart van de bedrijven ondervindt hinder in onderhanden werk; gebrek aan orders is hier de belangrijkste oorzaak van, gevolgd door het koude winterweer. De b&u is erg somber over de ontwikkeling van de werkgelegenheid. Ruim een derde van de b&u-bedrijven verwacht een daling van de personeelsomvang en bijna twee derde verwacht in omvang gelijk te blijven. Praktisch geen b&u-bedrijf verwacht een toename van de personeelsomvang. Meer dan acht van de tien bedrijven verwachten gelijkblijvende afzetprijzen; een tiende van de b&u-bedrijven houdt rekening met een prijsdaling.

	Miljoen euro		Jaarlijkse veranderingen (%)			
	2010	2011	2011	2012	2013	2017 ¹
Nieuwbouw en herstel						
Rijk	1.286	1.350	6	-7½	-2	3
Lagere overheden	3.385	3.425	1½	-6	-1	2
Bedrijven	2.771	2.850	2½	-3½	1½	2
Subtotaal	7.442	7.625	2½	-5½	-½	2
Onderhoud						
	6.000	6.125	2	-2	0	2
Totaal	13.442	13.750	2½	-4	0	2

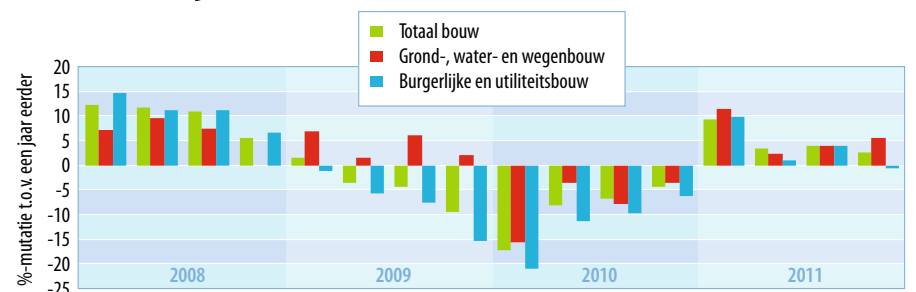
¹ Gemiddelde jaarlijkse mutatie in de periode 2014-2017

GW-PRODUCTIE 2010-2017 (BEDRAGEN IN PRIJZEN 2009)

Rijk dit jaar met 7,5 procent zal teruglopen. De lagere overheden zien de investeringen met 6 procent achteruitgaan. Dit betreft vooral gemeenten, die minder werk aan bouwlocaties zullen laten uitvoeren. De nieuwbouw in de b&u daalt dit jaar met 6 procent. Daarnaast is bij gemeenten, en ook de provincies, het effect zichtbaar van de ongunstige financiële positie. Bezuinigingen op het Gemeentefonds en de verliezen op bouwgrondexploitatie leiden ertoe dat gemeenten een lijn naar versoering zullen inzetten. In 2013 zal de totale gww-markt stabiliseren. Bij het Rijk daalt de productie nog iets verder en ook

gemeenten en provincies brengen de activiteiten nog enigszins terug. Daartegenover staat enige groei bij de opdrachtgevers in de bedrijvensector. De onderhoudsmarkt blijft ongeveer gelijk. Op de middellange termijn verwacht het EIB een gematigde groei van circa 2 procent per jaar. Deze groei treedt op in alle marktsegmenten. Bij het Rijk zal de groei bovengemiddeld zijn door toenemende uitgaven aan met name weginfrastructuur op de middellange termijn. Het gww-onderhoud zal op de middellange termijn weer groeien, deels door het inhalen van onderhoud dat in de periode 2010-2013 is uitgesteld.

Bouw blijft ver onder niveau van 2008

OMZETONTWIKKELING IN DE BOUW

Na twee jaar van omzetzakking heeft de bouw-nijverheid (exclusief projectontwikkelaars) zich in 2011 weer enigszins hersteld. Vooral in het eerste kwartaal van 2011 steeg de omzet, met ruim 9 procent. Het zachte weer in het begin van 2011 heeft hier zeker aan bijgedragen. In de overige kwartalen was de omzetgroei minder groot. Uiteindelijk boekte de bouwnijverheid voor het hele jaar nog een omzetzakking van bijna 5 procent, maar blijft nog ver onder het niveau van topjaar 2008. Dit blijkt uit recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het is nog niet duidelijk of het herstel van 2011 zich zal voortzetten in 2012.

De omzet van de gww nam in 2011 met ruim 5 procent toe vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder. In 2010 daalde de omzet nog

met 7 procent. Na een omzettoename van ruim 11 procent in het eerste kwartaal van 2011 zakke de groei in de overige kwartalen weer in. Toch wist de sector in het vierde kwartaal 2011 nog een redelijke omzettoename van bijna 6 procent te behalen.

Ook de omzet in de burgerlijke en utiliteitsbouw nam toe in 2011 (ruim 3 procent). In 2009 en 2010 daalde de omzet nog in alle kwartalen. De omzet nam in het eerste kwartaal van 2011 met bijna 10 procent toe. Mede door het zachte winterweer kon er in het eerste kwartaal van 2011 ruim 13 procent meer uren worden gewerkt. In het tweede en derde kwartaal was de toename beduidend minder groot. Het laatste kwartaal van 2011 werd afgesloten met een omzetzakking van een half procent.